

Domnul Vucea

Auzisem eu de turci, de muscali și de nemții cu coadă; ziua, la miaza-mare, îi vedeam înaintea ochilor cu paloșe late, cu sulite lungi, călări pe cai, sărind gardurile mahalalei, ca și cum ar fi sărit o dâră de bou; îi vedeam robind roate de copii și de muieri, lăsând în urma lor jale și nori groși de pulbere.

Dar, oricât m-ar fi spăimântat și fericit lumea basmelor ș-a poveștilor, când mi-aduceam aminte că de la S-tă Mărie o să trec la Școala domnească, din culoarea de negru, uitam și de turci, și de muscali, și de nemții cu coadă, și de „țara cocorilor.”

Mă apropiam cu gândul, sfîcios, tremurând, d-acea vestită școală, ca de un urs împăiat, gata să fug. Mi-era frică și mi-era dragă. Și mi-era dragă, fără să bănuiesc nici cum e, nici unde e.

Două lucruri aflasem: că e „domnească,” iar nu cum era a noastră din curtea bisericii, și că dascălul e profesor, trebuind să-i zici „Domnul,” iar nu cum îi ziceam noi, la al nostru, „Nea Nicuță.”

De pe la Sîn-Petru eu îmi luam ghiozdanul, îi treceam băierile pe după gât și colindam pe aceleași cărări din grădina noastră, zicând că am plecat la Școala domnească. Uneori îmi legam de mijloc, c-un crâmpei din frânghia mamei, tăiat pe furiș, și pe Grivei, și-l luam cu mine. Câinele căsca de căldură, repezea capul dupe muște, clănțănind dinții.

Eu îi vorbeam de Școala domnească:

Glasul îmi tremura ca și cum mi-ar fi bătut toaca pe beregată.

– Știi să citești?

– Știu...

– Scoate „*Lectura.*”

Bag mâna în ghiozdanul făcut de mama dintr-o foaie de cuadrilat și scot Lupul și mielul. Așa ziceam noi cărții de citire, fiindcă începea cu: *Lupul și mielul...*

Ceru și el o carte și-o deschise.

Mie-mi juca cartea în mâni și-mi jucă, până căzu pe jos.

Băieții râseră.

Mă aplecai să iau cartea. Domnul strigă așa de tare „tăcere!” că încremenii cum eram, adus de mijloc.

– Ia-ți cartea! Deschide-o la foaia 50 și citește!

Luai cartea. O deschisei. Eu o întorceam la foaia 50, ea se întorcea la foaia 80, la *Ciuma lui Caragea.*

La 50 era *Tentația.*

– Ci zi odată, motologule!

Eu, de frică, începui:

– Tentația!...

Cartea se deschise la foaia 80; și eu, trage-i tare și deslușit:

– Când-cu-ciuma-lui-Caragea-se-răspândeau-orășenii-prin-sate-și-sătenii-prin-pustii...

Școlarii pufniră în râs.

– Dăstul, văd că știi. Ce-ai învățat la aritmetică?

– Adunarea, scăderea, înmulțirea, împărțirea și fracțiile vulgare cu adunarea, scăderea, înmulțirea și împărțirea lor.

– Cât fac 25 de măgari și cu 15 boi?

ședeau, ca să spuie veste bună și noroc pe la cei de-acasă.

Chiaburii se înmulțeau. Copii rumeni și bucălați goneau cu ghiozdanele la școala din curtea bisericii, să plătească sfânțoaica pe lună dascălului Nicuță și să învețe slove noi, să citească pe felurime, să scrie pe platcă și, hei! mai târziu, să învărtească tocul pe hârtie, ca niște logofeți.

În serile de vară, mai ales pe lună, toată mahalaua ieșea pe prispă or pe laița de lângă poarta mică, și poveștile începeau lungi și nesfârșite. Bunicile și mumele își luau nepoții și copiii cei mai mici, prâslele, în poală și le spuneau câte-n lună și-n soare. Ba de turci, ba de tătari, ba de calmuci, ba de căpcăunii cu două guri, ba de muscali, ba de nemții cu coadă, mă rog, din câte omul apucă și vede, aude și nu uită.

Și când liliecii goneau de-a lungul drumurilor, copiii măricei părăseau scurteica bunichii, pentru ca să arunce după ei cu căciulele, strigând de la ștreaje până la biserică:

– *Liliac...liliac,*
Trage noaptea la conac,
din clopotnița bătrână,
hop, o dată, hop, de două,
pân la nouă...
Liliacii dacă scapă
Supt căciula fac calpacă.

Și de veneau Floriile, Paștele, cu hainele noi, St.Ilie, cu pepenii de Pantilimon, Moș Ajunul cu colindețele, această prăsilă voinică și vioaie umplea mahalaua de veselie și de năzdrăvenii.

